

НА ИЗЛОЖБИ "КЕМАНКЕШ" У ДОМУ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ БИЋЕ ПРЕДСТАВЉЕНИ ОРИГИНАЛНИ ТУРСКИ ЛУКОВИ, СТРЕЛЕ, ШТИТОВИ...

ТУРСКИ и српски народ су се током историје sukobljavali, али су били и савезници, па је и стреличарство део заједничког културног наслеђа. Мехмед паша Соколовић потиче са ових простора, а у његово доба је било доста стреличара, док се у историјским изворима могу наћи и записи о успешним стреличарима који су потицали из Београда. Зна се да је и у Београду постојао стреличарски трг, али нису, нажалост, сачувани ближи подаци.

Ово за "Новости" прича Мехмед Лутфи Шен, кустос изложбе турског стреличарства "Кеманкеш", која ће бити отворена од 23. априла у Великој галерији Дома Војске Србије. Поставка на којој ће се наћи оригинално оружје из селџучког и османског периода - лукови,

СТРЕЛИЧАРИ И СА МЕЈДАНА БЕОГРАДСКОГ

Лућфи Шен: Поставка као гео наслеђа двају народа

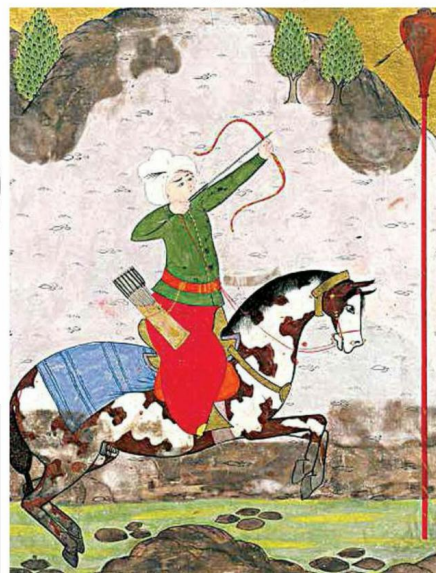
место окупљања стреличара, коју можемо сматрати и првим спортским центром.

Према речима нашег саговорника, Турци су стрели-

У делу где ће бити изложене стреле, биће представљене и различите фазе израде, али и оне које су биле поломљене - наставља кустос. - Оне се нису бацале, већ су се носиле на поправку. И лукови ће бити слично представљени. Све ће пратити и прибори и алати који се користе за израду, као и помонна опрема - зглобни штит,

стреличарски прстен, дрвене кутије и кожане торбе за ношење стрела, које имају посебне називе.

У записима чувеног путописца Евлије Челебије (1611 - 1682) стоји да су занатлије лукарџи, у то време, имали 200 дућана са 300 људи и већина их се налазила на Бајазиту и у близини Мурат пашиног турбета, а чак је и султан Бајазит био мајстор

за израду лукова. Исти број дућана имали су и мајстори стрелари, а пролавали су стреле чији су називи били "азмајиш", "пишрев", "пенленк", "хаденк", "сехим",

додаје Мехмед Лутфи Шен. - Да би се лакше олапела стрела и да би јој се дала брзина користили су се прстен и зглобни штит, који су се касније украшавали, али ви-

Биће представљен стреличарски прстен из периода Селџука, најстарији експонат

стреле, штитови, штитови за зглобове, футроле за чување лукова и стрела, као и многобројна пратећа опрема, настала је под руководством председника Фондације стреличара Хајдара Али Јилдиза, а код нас гостује у склопу сарадње са Етнографским музејем и уз подршку министарства културе и одбране.

- Све до освајања Истанбула, у време Мехмеда Освајача, лук и стрела користили су се искључиво у војне сврхе - објашњава Мехмед Лутфи Шен, развој ове војне и спортске дисциплине. - Управо због успешности приликом освајања, султан је као задужбину поклоник стреличарима трг, такозвани мејдан, који се користио за вежбање, да би им се на тај начин захвалио. Тада стреличарство прелази и у спортску дисциплину. На том тргу образована је и текија,

чарство пренели из Азије, а јачањем и ширењем османског царства и оно се развијало, а израда лукова и стрела еволуирала.

ЕКСПОНАТИ Барутнице из 18. века

КЕМАНКЕШ
KEMANKES
TÜRK OKÇULUĞU
SERGİSİ

23. април – 5. мај 2018

Организациони одбор пројекта
Пројекат Базилите Културел
Nurhan ARI, Vildiz Dincel, Arslan Arslan, Ridvan Duran, Merve Bulut, Kemal Kapitaner, Ramazan Minder, Mehmet Erdogan

Кустос / Kuratör: Mehmet Lutfi Sen
Саветници / Danışmanlar: Yusuf Burak Uzun, Ekim Yildirim, Ahmet Serdar
Графички дизајн: Abdusselam Feri
Превод на српски: Enis Alomer

БАШТИНА Мехмед Лутфи Шен

"ризан" и "рез". Стреличара, у пешадији и коњици, било је 3.000.

Постојали су и мајстори вешти стреличари, чије су радње и вежбалишта били на тргу Атмејдан, у јанјичарским вежбалиштима и на Стреличарском тргу у Текији стреличара. Било их је 800 који су егзистенцију обезбеђивали ерзибицијом, гађајући стрелом дебла, штитове, боце испуњене водом, вишеће фењере и огледала, руже, цвеће и плоче од шимшира... Израђивање стреличарског прстена од лукова моржа, рибљих зуба, рогова говеда, носорога, био је засебан занат.

- Пратећа опрема у почетку је била једноставна -

ше у церемонијалне сврхе, поводом прослава или када су се поклањали пашама или неким другим високим званичницима.

У Београду је постојао шпр намењен стреличарима

Оригинални експонати су, углавном, како нам каже, преузети из Метрополитанске општине Истанбул, а има их и из приватних колекција: - У Београду ће бити први пут представљен као најстарији експонат стреличарски прстен из периода Селџука, док су остали експонати из сва три периода османског царства - открива кустос.

М. КРАЈ

КОДЕКС И ХИЈЕРАРХИЈА

СТРЕЛИЧАРСТВО је поред војне било и спортска дисциплина, али се важност придавала моралним и духовним вредностима - каже Мехмед Лутфи Шен. - Стреличари су морали да буду чисти, у супротном не би смели да додирну ни лук, ни стрелу. Чак нису смели да спавају на рукама, како их не би оптерећивали и умарали. Они који нису имали лепо васпитање и нису вредновали драгоценост стреличарства, били би удаљени. Постојао је кодекс, али и хијерархија. Стреличар би могао да почне да вежба тек када то дозволи поглавар.